

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN HUISARTSEN

Peiling 2000

REGISTRATIE VAN HUISARTSEN

Het Nivel (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg) registreert gegevens over diverse groepen beroepsbeoefenaren binnen de gezondheidszorg. Voor de huisartsen houdt het Nivel vanaf het midden van de jaren zeventig een tweetal registraties bij, te weten een registratie van gevestigde huisartsen en een registratie van nog niet gevestigde huisartsen. De gegevens uit deze registratie maken het mogelijk inzicht te krijgen in de omvang en samenstelling van de beroepsgroep huisartsen. De benodigde informatie wordt verkregen uit een jaarlijkse vragenlijst aan alle pas afgestudeerde huisartsen, alsmede via diverse bronnen als de Inspectie voor de Gezondheidszorg, NHG, HVRC, eigen gegevensverzameling en door de huisarts zelf.

Aantal huisartsen

Per 1 januari 2000 zijn er 7217 zelfstandig gevestigde huisartsen werkzaam (tabel 1). Bijna 21% hiervan is vrouw. Het aantal huisartsen is in de afgelopen twintig jaar met 37% toegenomen. Naast de zelfstandig gevestigde huisartsen zijn per 1 januari 2000 ook nog 487 HMDHA's werkzaam. Verreweg het grootste deel (81%) hiervan is vrouw.

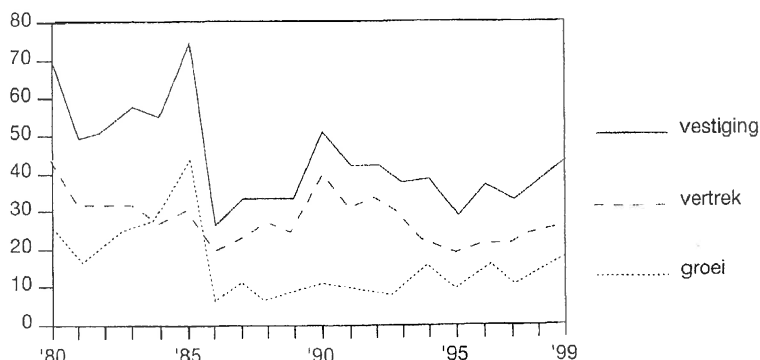
Tabel 1: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HMDHA's naar geslacht vanaf 1980, per 1 januari

	1980	1985	1990	1995	2000
Huisartsen					
Mannen	5.041	5.433	5.615	5.657	5.702
Vrouwen	216	476	776	1.096	1.515
Totaal	5.257	5.909	6.391	6.753	7.217
HMDHA's					
Mannen	110	122	169	96	93
Vrouwen	155	181	240	276	394
Totaal	265	303	409	372	487
Totaal					
Mannen	5.151	5.555	5.784	5.753	5.795
Vrouwen	371	657	1.016	1.372	1.909
Totaal	5.522	6.212	6.800	7.125	7.704

Vestiging en vertrek

De groei van het aantal huisartsen is het resultaat van vestiging en vertrek. Uit figuur 1 kan worden afgeleid dat tot het van kracht worden van het wettelijke vestigingsbeleid in 1986, sprake was van enerzijds een sterke toename van het vestigingscijfer en anderzijds een lichte daling van het vertrekcijfer. Dit had als gevolg dat er sprake was van een sterke groei van het aantal huisartsen. In 1986 nam het aantal nieuwe vestigingen sterk af. Ten opzichte van de jaren daarvoor halveerde de groei van het aantal nieuwe vestigingen. Na 1986 bleef het groeicijfer redelijk stabiel met een lichte stijging vanaf 1997. Deze stijging is met name veroorzaakt door een sterke toename in het vestigingscijfer.

Figuur 1: Vestiging, vertrek en groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1980 (in 0/00)

Leeftijd

De leeftijdsopbouw van huisartsen is in de afgelopen twintig jaar aanzienlijk veranderd. In 1980 was ruim 49% van de huisartsen jonger dan veertig jaar. In 2000 geldt dit nog maar voor 17% van de huisartsen. Overigens hebben de vrouwelijke huisartsen een veel jongere leeftijdsopbouw dan de mannen. Van de vrouwen is 34% jonger dan veertig en van de mannen 12%. Verder blijkt dat 13% van de huisartsen ouder is dan 55 jaar.

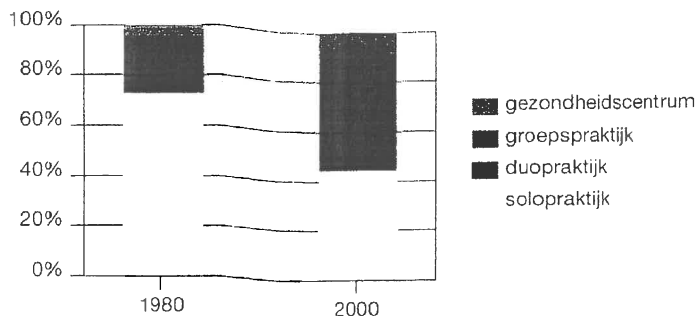
Tabel 2: Leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht, per 1 januari 2000

Leeftijd	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	2	0,0	2	0,1	4	0,1
30-34	111	1,9	162	10,7	273	3,8
35-39	580	10,2	358	23,6	938	13,0
40-44	1.181	20,7	451	29,8	1.632	22,6
45-49	1.494	26,2	342	22,6	1.836	25,4
50-54	1.461	25,6	158	10,4	1.619	22,4
55-59	663	11,6	39	2,6	702	9,7
60-64	208	3,6	3	0,2	211	2,9
> 64	2	0,0	-	-	2	0,0
Totaal	5.702	100,0	1.515	100,0	7.217	100,0

Werkvorm

Op 1 januari 2000 is 44% van de zelfstandig gevestigde huisartsen werkzaam in een solopraktijk (figuur 2). Circa 15 jaar geleden werkte in een duopraktijk, 15% in een groepspraktijk en 9% in een gezondheidscentrum. Vergelijken met 15 jaar geleden is het aantal solowerkende huisartsen aanzienlijk verminderd. In 1980 werkte 72% van alle huisartsen in een solopraktijk.

Figuur 2: Procentuele verdeling van de werkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen per 1 januari 1980 en 2000

Werkzaamheid en dichtheid

Huisartsendichtheid (gemiddeld aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) bedraagt 2.198 per 1 januari 2000. 15 jaar geleden bedroeg dit nog 2.680. De regionale verschillen zijn veel kleiner dan in 1980. De laagste huisartsendichtheid wordt per 1 januari 2000 gemeten in de provincie Overijssel (2.283). Flevoland is de provincie met de hoogste dichtheid (1.833). Bij bovengenoemde aantallen is geen rekening gehouden met het aantal huisartsen dat in deeltijd werkt. Op landelijke schaal geen gegevens beschikbaar. Op regionale schaal is bekend dat huisartsen gemiddeld 0.88 fulltime werkzaam zijn. Dit zou betekenen dat het gemiddelde aantal inwoners per huisarts op fulltime basis 2.500 bedraagt.

Figuur 2: Aantal huisartsen en huisartsendichtheid per provincie per 1 januari 2000

Provincie	aantal inwoners	aantal zelfstandig gevestigde huisartsen	inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts
Groningen	562.646	253	2.223
Friesland	624.500	290	2.153
Drenthe	469.806	216	2.175
Overijssel	1.077.625	472	2.283
Flevoland	317.206	173	1.833
Gelderland	1.919.158	886	2.166
Utrecht	1.107.849	521	2.126
Noord-Holland	2.518.354	1.204	2.091
Zuid-Holland	3.397.744	1.500	2.265
Zeeland	371.866	163	2.281
Noord-Brabant	2.356.004	1.023	2.303
Limburg	1.141.192	516	2.211
Nederland	15.863.950	7.217	2.198

Huisartsen in opleiding

Op 1 januari 2000 zijn er in totaal 942 huisartsen bezig met de driejarige opleiding voor huisarts. Van deze groep is 63% vrouw. De instroom in de opleiding bedraagt 363 en zal in de komende jaren stapsgewijs worden verhoogd naar 456 per jaar.

Aantal praktijkzoekende huisartsen

Op 1 januari 2000 zijn er in Nederland 573 huisartsen op zoek naar een praktijk. Van deze groep is 60% vrouw. Dit komt overeen met het percentage vrouwen dat momenteel van de opleiding komt. De groep praktijkzoekende huisartsen bestaat voor het grootste deel uit waarnemers (56%) en HIDA's (26%).

Keuzes van praktijkzoekende huisartsen

Voor het grootste deel van de praktijkzoekende huisartsen heeft een voorkeur voor het werken in een groepspraktijk (44%) of duopraktijk (40%). Slechts 4% zou het liefst in een solopraktijk willen werken en 4% heeft geen voorkeur. Mannen geven de voorkeur vaker te werken in een solopraktijk (6%) dan de vrouwen (1%). Van alle praktijkzoekende huisartsen wenst 86% een deeltijdbaan. Dit geldt meer voor vrouwen (95%) dan voor mannen (73%).

Utrecht, december 2000

Dr. J. H. G. M. van den Broek
 - Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg
 Postbus 1568
 3520 BN Utrecht
 Telefoon: (030) 272 97 00